

พฤติกรรมและรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต
ของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
Internet Use Behaviors of and Types of Internet Services Used
by Secondary School Students in Khon Kaen Province¹

ชนิษฐา จิตแสง²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต รูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต รวมทั้งเปรียบเทียบรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีจำนวน 379 ราย เป็นนักเรียนมัธยมศึกษา ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตเทศบาล นครขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งได้ ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.83

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น จำแนกออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ด้านการเข้าถึง สื่ออินเทอร์เน็ต พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่เข้าถึง อินเทอร์เน็ตจากที่บ้านมากที่สุด (ร้อยละ 73) ด้านความถี่ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต พบว่าส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตทุกวัน (ร้อยละ 70) ด้านระยะเวลาในการใช้สื่อ อินเทอร์เน็ต นักเรียนมัธยมศึกษาใช้เวลาในการเล่นอินเทอร์เน็ต 3-4 ชั่วโมง/วัน

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การรู้เท่าทันสื่อของเยาวชนในยุคดิจิทัล” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักบริหารการวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มากที่สุด (ร้อยละ 38) ด้านเว็บไซต์ที่ใช้งานบนสื่ออินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เพื่อการสื่อสาร ที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนมัธยมศึกษามากที่สุด คือ Facebook (ร้อยละ 24) เว็บไซต์เพื่อความบันเทิงที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนมัธยมศึกษามากที่สุด คือ YouTube (ร้อยละ 28) และเว็บไซต์เพื่อการค้นหาข้อมูล ที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนมัธยมศึกษามากที่สุด คือ Google (ร้อยละ 57.33)

2. รูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษา
ในจังหวัดขอนแก่น จำแนกออกเป็น 3 รูปแบบ ด้วยกันคือ การให้บริการด้านการสื่อสาร พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้ Facebook เพื่อการสื่อสารในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) การให้บริการด้านความบันเทิง พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้ YouTube เพื่อความบันเทิงในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) และการให้บริการด้านการค้นหาข้อมูล พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้ Google เพื่อการค้นหาข้อมูลในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$)

3. การเปรียบเทียบรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต
ของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ด้วยเช่นกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต รูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต
นักเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The objectives of this research are to study internet use behaviors of secondary school students in Khon Kaen Province, types of internet services used by secondary school students in Khon Kaen Province and compare types of internet services and websites used by secondary

school students in Khon Kaen Province. This research was conducted through Quantitative Research. 379 samples included secondary school students attending the equivalent of grades 7-12 at large schools located in Khon Kaen municipality. Questionnaire was used as a research tool for gathering data. Cronbach's alpha was applied in a pre-test stage to measure the reliability of the research instrument. The alpha coefficient for all items was 0.83

The results are as follows: 1. The internet use behaviors of secondary school students in Khon Kaen Province are found to be that the majority of secondary school students access the internet at home (73%), use the internet everyday (70%) and spend 3-4 hours per day consuming online content (38%). The website used most for communication is Facebook (24%), the website used most for entertainment is YouTube (28%) and the website used most for information search is Google (57.33%). 2. Types of internet services used by secondary school students in Khon Kaen Province are found to be Facebook for communication at high level ($\bar{x}=4.15$), YouTube for entertainment at high level ($\bar{x}=4.44$) and Google for information search at very high level. 3. Comparison of types of internet services used by secondary school students in Khon Kaen Province is found that gender do not lead to use of different websites by students at the level of statistical significance of 0.05. Also, educational levels do not lead to use of different websites by students at the level of statistical significance of 0.05.

Keywords: Internet use behaviors, Types of Internet Services, secondary school students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคการสื่อสารไร้พรมแดน (Globalization) อินเทอร์เน็ตได้เข้ามา มีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนทุกเพศ ทุกวัยจนกลายเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญ ต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งงานวิจัยโดย ICT Data and Statistics Division, International Telecommunication Union ได้ระบุว่าในปัจจุบัน มีจำนวนผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตมากกว่า 2,700,000,000 คนทั่วโลกหรือคิดเป็นร้อยละ 39 ของจำนวน ประชากรโลกทั้งหมด (International Telecommunication Union, 2011) สำหรับ ประเทศไทยนั้น ศูนย์วิจัยนวัตกรรมอินเทอร์เน็ตได้เปิดเผยว่าประเทศไทยได้ใช้ อินเทอร์เน็ตทั้งสิ้นประมาณ 25 ล้านคน หรือร้อยละ 39 ของจำนวนประชากร ในประเทศ โดยพบว่าประเทศไทยมีอัตราการเติบโตของประชากรอินเทอร์เน็ต ในปี 2554 เฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 26.77 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2553 (ปิยะ ตันทวีเชียร, 2555) นอกจากนี้ งานวิจัยของกฤษณ์ท แสันทวี (2553) ได้ระบุเพิ่มเติมว่า นักเรียน ระดับมัธยมปลาย เลือกเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตร้อยละ 91.5 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากกว่า สื่อโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์ สอดคล้องกับผลการสำรวจของ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) ที่กล่าวว่าประชากรกลุ่มอายุ 6-14 ปี ใช้อินเทอร์เน็ต มากที่สุด (ร้อยละ 65.4) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 15-24 ปี (ร้อยละ 47.3) ผลการวิจัย ดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่า อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อใหม่ที่มีบทบาทและมีอิทธิพลต่อ การดำเนินชีวิตของเยาวชนในสังคมยุคใหม่ และเป็นสื่อที่มีศักยภาพในการเข้าถึง เยาวชนได้ดีกว่าสื่อมวลชน

แม้ในอดีตจะมีงานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตไว้ใน ขอบเขตที่กว้าง หากแต่สะท้อนแนวโน้มพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของ เยาวชนได้เป็นอย่างดี โดยส่วนใหญ่มักเป็นศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ในด้านสถานที่ที่ใช้งานหรือการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ต ความถี่ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต และวัตถุประสงค์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต (น้องนุช ตักดินาเกียรติกุล, 2547; จินดารัตน์ บวรวิหาร, 2548) นอกจากนี้ ในด้าน การศึกษารูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น กิดานันท์ มลิทอง (2540) และเลอสร ธนสุกาญจน์และคณะ (2541) ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบการให้บริการบน สื่ออินเทอร์เน็ตสามารถจำแนกได้ตามวัตถุประสงค์การใช้งานของผู้ใช้ที่สอดคล้องกับ

ลักษณะการให้บริการของเจ้าของเครือข่าย ซึ่งมีอยู่ 6 รูปแบบ ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านการศึกษา ด้านการค้นหาข้อมูล ด้านการติดตามข่าวสาร ด้านการค้า และด้านความบันเทิง อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี งานวิจัยของบุษบา ประกอบธรรม (2552) และชเนตตี สยนาหนท์ (2555) สะท้อนให้เห็นว่าเยาวชนไทยในวัยเรียนมักใช้สื่ออินเทอร์เน็ตด้วยวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ กล่าวคือ การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา เช่น การสืบค้นข้อมูลเพื่อทำการบ้าน และรายงาน เป็นต้น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสาร และการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง การวิจัยในครั้งนี้จึงได้จำกัดขอบเขตการศึกษาการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตไว้เพียง 3 รูปแบบ กล่าวคือ การใช้บริการด้านการสื่อสาร การใช้บริการด้านความบันเทิง และการใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล ซึ่งบุษบา ประกอบธรรม (2552) ได้กล่าวว่า เป็นรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นนักเรียนและนักศึกษา นอกจากนี้ มนต์ชัย ศรีเพชรนัย (2547) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ใช้ได้รับประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านสารสนเทศมากที่สุด ($\bar{X}=3.78$) และผลการสำรวจของเอแบคโพล (2550) ซึ่งเก็บข้อมูลจากประชาชนอายุ 15-24 ปี ยังช่วยยืนยันว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลและความรู้ โดยร้อยละ 65.4 ระบุว่าใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลประกอบการศึกษา เช่น ทำการบ้าน ทำรายงาน และร้อยละ 46.6 ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อติดตามข่าวสารและความเคลื่อนไหวของโลก ผลจากการศึกษาข้างต้นจึงสะท้อนให้เห็นว่า อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางที่ช่วยจะผลักดันคนในสังคมให้เข้าถึงแหล่งความรู้ที่กว้างขวางและขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Society) ได้เป็นอย่างดี

ในด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตนั้น Office of Communications (Ofcom) (2008) ได้กล่าวว่าเพศที่แตกต่างกันย่อมส่งผลต่อความสนใจและพฤติกรรมในการเลือกใช้และการเปิดรับสื่อที่แตกต่างกัน โดยผลวิจัยระบุว่าเพศชายจะสนใจเกมออนไลน์ และกิจกรรมที่ทำหาย ตื่นเต้น ส่วนเพศหญิงจะสนใจกิจกรรมการสื่อสาร เช่น การสร้างและสานความสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์และอีเมล การทำกิจกรรมเพื่อความบันเทิง เช่น การฟังเพลงออนไลน์ รวมทั้งสนใจสื่อที่ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์มากกว่าเพศชาย อีกทั้งยัง

พบว่าเพศมีผลต่อความถี่และขอบเขตการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตด้วย โดยผลการวิจัยของ Ofcom ระบุว่าเพศหญิงจะทำกิจกรรมออนไลน์ที่หลากหลายกว่าเพศชายและมีความถี่ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตสูงกว่าเพศชาย ขณะเดียวกันก็มีความอ่อนไหวและถูกโน้มน้าวชักจูงได้ง่ายกว่าเพศชาย ในด้านอายุและระดับการศึกษานั้น Ofcom (2008) อธิบายว่าอายุและระดับการศึกษาที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลต่อการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย โดยผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่อายุมากขึ้น มีแนวโน้มจะใช้อินเทอร์เน็ตและทำกิจกรรมที่หลากหลายผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่าผู้ใช้ที่อายุน้อย โดยผลการวิจัยระบุว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาจะใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลเพื่อการค้นคว้าด้านการเรียนมากกว่านักเรียนในระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ระดับชั้นในการเรียนก็มีผลต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายแตกต่างกัน ส่งผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนแตกต่างกันด้วย โดยพบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีแนวโน้มจะใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนและการค้นคว้าข้อมูลมากกว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ขณะที่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงมากกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Australian Communications and Media Authority (ACMA) (2009) ที่กล่าวว่าระดับชั้นการศึกษา และอายุมีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของชาวออสเตรเลีย อย่างไรก็ตาม การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตไม่ได้ก่อให้เกิดแต่ผลที่พึงประสงค์เท่านั้น แต่อาจสร้างผลที่ไม่พึงประสงค์ตามมาเสมือนเหรียญที่มีสองด้านดังที่เห็นเป็นข่าวปรากฏตามสื่อประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์ที่น่าเสนอเหตุการณ์เกี่ยวกับผลกระทบของสื่ออินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง อาทิ การล้วงละเมิดทางเพศในร้านอินเทอร์เน็ต โดยเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าวจากเกมออนไลน์ รวมถึงการเข้าถึงเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่นำเสนอข้อมูลที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า **“สื่อไม่เพียงช่วยเปิดโลกทัศน์ของผู้รับสาร แต่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมความคิด ทักษะคิด และพฤติกรรมของคนในสังคมด้วยเช่นกัน”**

จังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นศูนย์รวมสถาบันการศึกษาทุกระดับ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา สถาบันกวดวิชา และอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของภูมิภาค นอกจากนี้ เทศบาลนครขอนแก่นยังมีนโยบายที่จะพัฒนาจังหวัดขอนแก่นสู่การเป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Hub) ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เทศบาลนครขอนแก่น, 2555) เพื่อรองรับจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากเป็นอันดับสอง รองจากภาคกลาง (รวมจำนวนผู้ใช้ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศูนย์วิจัยนวัตกรรมอินเทอร์เน็ต (ปิยะ ดันทวิเชียร, 2554) และขณะเดียวกันก็พบว่าจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนผู้ใช้จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุดในภูมิภาค (ร้อยละ 23.9) แม้จะมีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ 2 ของภูมิภาค รองจากจังหวัดนครราชสีมาก็ตาม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) สถิติดังกล่าวไม่เพียงสะท้อนให้เห็นว่าจังหวัดขอนแก่นมีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แต่ยังเป็นศูนย์รวมเยาวชนที่มีศักยภาพในการเข้าถึงและใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

อย่างไรก็ตาม การที่จะเสริมสร้างเยาวชนให้เป็นผู้รับสารที่มีความรู้เท่าทัน มีวิจรณ์ญาณในการเปิดรับสื่อ รู้จักเลือกรับ เลือกใช้ประโยชน์จากสื่อ อันจะเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเองและขับเคลื่อนสังคมให้ก้าวสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Society) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงนั้นมีความสำคัญยิ่ง หากแต่การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตและรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับมัธยมศึกษาซึ่งจัดได้ว่าเป็นวัยที่กำลังเฝ้าหาความรู้นั้นมีอยู่ไม่มากนัก เพราะโดยส่วนใหญ่มักจะมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาเป็นสำคัญ จึงนับเป็นข้อจำกัดในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อเรียนรู้ทำความเข้าใจพฤติกรรม การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของเยาวชนอันจะเป็นแนวทางในการเสริมสร้างให้เยาวชนเป็นผู้รับสารและผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างรู้เท่าทันต่อไป ด้วยเหตุนี้ การวิจัยพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต รวมทั้งรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อเติม

เต็มองค์ความรู้ดังกล่าวและเป็นสารสนเทศในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนตามแผนพัฒนาฯ ได้ตรงตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

วัตถุประสงค์

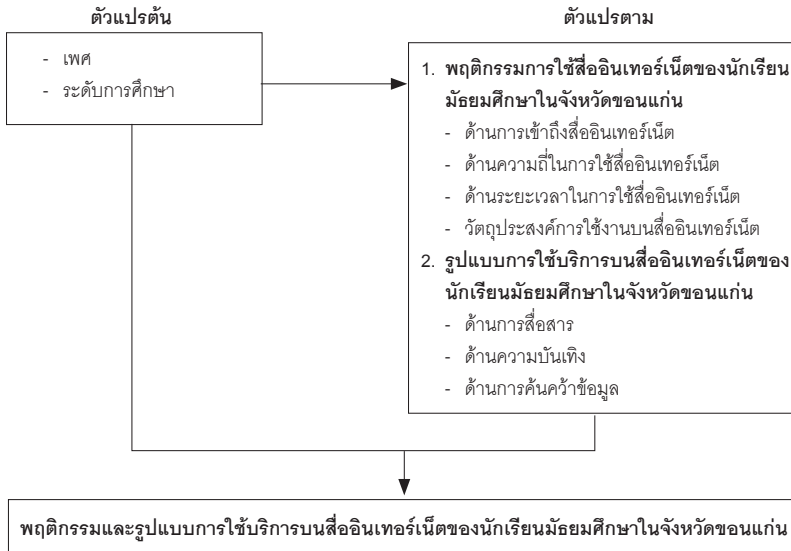
1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษารูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศ ระดับการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นกับรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต หมายถึง การกระทำในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ต ด้านความถี่ในการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ต ด้านระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต และด้านวัตถุประสงค์การใช้งานบนสื่ออินเทอร์เน็ต

รูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต หมายถึง รูปแบบการเลือกให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตตามวัตถุประสงค์การใช้งานของผู้ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการให้บริการของเจ้าของเครือข่าย ซึ่งเลือกศึกษาเฉพาะ 3 รูปแบบที่ได้รับความนิยมจากกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ การให้บริการด้านการสื่อสาร การให้บริการด้านความบันเทิง และการให้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บข้อมูลได้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ในขั้นตอนที่หนึ่งเป็นการสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และในขั้นตอนที่สอง เป็นการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษา ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 121,873 คน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (Yamane, 1967) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งต้องมีจำนวนนักเรียนมากกว่า

2,500 คนขึ้นไป และตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน โรงเรียนกัลยาณวัตร โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย โรงเรียนขามแก่นนคร และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น การแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างได้สุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling: SRS) โรงเรียนละ 80 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับมา 379 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.75 ของกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนแบบสอบถามที่แจกและรับคืน

ที่	โรงเรียน	จำนวนแบบสอบถามที่แจก (ชุด)	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน (ชุด)
1.	โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน	80	78
2.	โรงเรียนกัลยาณวัตร	80	74
3.	โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย	80	74
4.	โรงเรียนขามแก่นนคร	80	73
5.	โรงเรียนสาธิตแห่ง มหาวิทยาลัยขอนแก่น	80	80
	รวม	400	379

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) คุณลักษณะของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และ 2) พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาซึ่งเป็นคณาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบและนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเพื่อให้

แบบสอบถามมีคุณภาพ หลังจากนั้นนำไปทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยได้นำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด ไปทดลองเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเทพศิรินทร์ จ.ขอนแก่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.83 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพเพียงพอสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณลักษณะของผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตและพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตนั้นใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) และค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนข้อมูลด้านรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะของผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตกับรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นได้วิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างโดยการทดสอบค่าที (Independent t-test)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาด้านลักษณะของผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ได้เก็บรวบรวมข้อมูล 4 ส่วน ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย และระดับการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 379 คน (379 คนจาก 400 คน คิดเป็น 94.75%) **ด้านเพศ** พบว่าเป็นเพศชายจำนวน 169 คน (ร้อยละ 44.60) และเป็นเพศหญิงจำนวน 210 คน (ร้อยละ 55.40) **ด้านอายุ** พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุ 14 ปีมากที่สุด จำนวน 70 คน (ร้อยละ 18.50) รองลงมา อายุ 13 ปี จำนวน 68 คน (ร้อยละ 17.90) และอายุ 15 ปี จำนวน 67 คน (ร้อยละ 17.70) ตามลำดับ อายุ 18 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือมีเพียง 6 คน (ร้อยละ 1.60) **ด้านเกรดเฉลี่ย** พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีเกรดเฉลี่ยในระดับ 3.01-3.50 มากที่สุด จำนวน 126 คน (ร้อยละ 33.20) รองลงมา มีเกรด

เฉลี่ยระดับ 2.50-3.00 จำนวน 122 คน (ร้อยละ 32.20) และเกรดเฉลี่ยระดับ 3.51-4.00 จำนวน 85 คน (ร้อยละ 22.40) ตามลำดับ ส่วนเกรดเฉลี่ยระดับ ต่ำกว่า 2.50 มีจำนวนน้อยที่สุดเพียง 46 คน (ร้อยละ 12.10) **ด้านระดับการศึกษา** พบว่า กลุ่มตัวอย่างศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 4 มากที่สุด คือ จำนวน 65 คน (ร้อยละ 17.20) รองลงมา เป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 64 คน (ร้อยละ 16.90) และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 63 คน (ร้อยละ 16.60) ตามลำดับ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีจำนวนน้อยที่สุด เพียง 61 คน (ร้อยละ 16.10)

2. พฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น

ในการวิจัยถึงพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นได้จำแนกออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่ การเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ต ความถี่ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตและวัตถุประสงค์การใช้งานบนสื่ออินเทอร์เน็ต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตจากที่บ้านมากที่สุด (ร้อยละ 73) รองลงมาใช้อินเทอร์เน็ตจากที่โรงเรียนและอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ (ร้อยละ 11) สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านมือถือนั้นพบว่า เป็นช่องทางที่นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 5)

ด้านความถี่ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตทุกวัน (ร้อยละ 70) รองลงมาใช้อินเทอร์เน็ต 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 17.70) และใช้อินเทอร์เน็ต 5-6 ครั้งต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 6.90) ตามลำดับ

ด้านระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้เวลาในการเล่นอินเทอร์เน็ต 3-4 ชั่วโมงต่อวันมากที่สุด (ร้อยละ 38) รองลงมาใช้อินเทอร์เน็ต 1-2 ชั่วโมงต่อวัน (ร้อยละ 37.73) และพบว่าเยาวชนเพียงร้อยละ 8.20 เท่านั้น ที่ใช้อินเทอร์เน็ต 5-6 ชั่วโมงต่อวัน

ด้านวัตถุประสงค์การใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงในระดับมาก

($\bar{X}=4.25$) โดยเว็บไซต์ที่ให้บริการด้านความบันเทิงที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุด คือ YouTube (ร้อยละ 28) กิจกรรมเพื่อความบันเทิงที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ การฟังเพลงออนไลน์ ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสาร พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสารในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) โดยเว็บไซต์ที่ให้บริการด้านการสื่อสารที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุด คือ Facebook (ร้อยละ 24) กิจกรรมเพื่อการสื่อสารที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ การติดตามและโพสต์ข้อความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้าข้อมูล พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้าข้อมูลในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) โดยเว็บไซต์ที่ให้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูลที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุด คือ Google (ร้อยละ 57.33) และกิจกรรมเพื่อการค้นคว้าข้อมูลที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ การค้นคว้าข้อมูลที่สนใจ

3. รูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ในการวิจัยถึงรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นนั้นได้จำแนกตามจุดมุ่งหมายของการใช้บริการที่สอดคล้องกับรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบด้วยกันคือ การใช้บริการด้านการสื่อสาร การใช้บริการด้านความบันเทิง และการใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล ดังผลการวิจัยต่อไปนี้

การให้บริการด้านการสื่อสาร

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้ Facebook เพื่อการสื่อสารในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) ใช้ Hotmail และ MSN เพื่อการสื่อสารในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.23$ และ 2.56 ตามลำดับ) ใช้ twitter เพื่อการสื่อสารในระดับน้อย ($\bar{X}=1.74$) และใช้ Gmail เพื่อการสื่อสารในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.35$) สำหรับเว็บไซต์ที่นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้บริการเพื่อการสื่อสารน้อยที่สุดคือ Zheza ($\bar{X}=1.16$)

การให้บริการด้านความบันเทิง

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้ YouTube เพื่อความบันเทิงในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) ใช้ Dek-D เพื่อความบันเทิงในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.60$) ใช้ Mthai และ Sanook เพื่อความบันเทิงในระดับน้อย ($\bar{X}=1.82$ และ 1.60 ตามลำดับ) และใช้ Playpark เพื่อความบันเทิงในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.48$) สำหรับเว็บไซต์ที่นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้บริการเพื่อความบันเทิงน้อยที่สุด คือ Hunsu และ Siamha ($\bar{X}=1.17$)

การให้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้ Google เพื่อการค้นคว้าข้อมูลในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$) ใช้ Yahoo Bing และ Ask และ Excite เพื่อการค้นคว้าข้อมูลในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.35, 1.23, 1.14$ และ 1.02 ตามลำดับ)

4. การเปรียบเทียบรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ในการเปรียบเทียบลักษณะของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกับรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นได้ทำการเปรียบเทียบตัวแปรเพศและระดับการศึกษากับรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตสามรูปแบบด้วยกันคือ การให้บริการด้านการสื่อสาร การให้บริการด้านความบันเทิง และการให้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล ดังผลการวิจัยต่อไปนี้

4.1 เพศ

กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีรูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงการให้บริการแต่ละรูปแบบนั้นพบว่า มีเพียงการให้บริการด้านความบันเทิง และการให้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูลเท่านั้นที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังผลการวิจัยต่อไปนี้

การให้บริการด้านการสื่อสาร

เพศหญิงและชายมีระดับการให้บริการด้านการสื่อสารบนสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การใช้บริการด้านความบันเทิง

เพศหญิงและชายมีระดับการใช้บริการด้านความบันเทิงบนสื่ออินเทอร์เน็ตโดยภาพรวม**ไม่แตกต่างกัน**ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่ใช้บริการด้านความบันเทิง พบว่า เพศหญิงและชายมีระดับการใช้เว็บไซต์ YouTube และ Hunsu **แตกต่างกัน**ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยเพศชายจะใช้เว็บไซต์ YouTube มากกว่าเพศหญิง แต่ในทางตรงกันข้ามเพศหญิงจะใช้เว็บไซต์ Hunsu มากกว่าเพศชาย

การใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล

เพศหญิงและชายมีระดับการใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูลบนสื่ออินเทอร์เน็ตโดยภาพรวม**ไม่แตกต่างกัน**ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่ใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล พบว่า เพศหญิงและชายมีระดับการใช้เว็บไซต์ Siamguru และ Hotbot **แตกต่างกัน**ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยเพศหญิงจะใช้ Siamguru และ Hotbot มากกว่าเพศชาย

4.2 ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตโดยภาพรวม**ไม่แตกต่างกัน**ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงการใช้บริการแต่ละรูปแบบพบว่า การใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตทั้งสามรูปแบบนั้น**แตกต่างกัน**ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังผลการวิจัยต่อไปนี้

การใช้บริการด้านการสื่อสาร

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีระดับการใช้บริการด้านการสื่อสารบนสื่ออินเทอร์เน็ต**ไม่แตกต่างกัน**ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่ใช้บริการด้านการสื่อสาร พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีระดับการใช้เว็บไซต์ twitter **แตกต่างกัน**ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจะใช้เว็บไซต์ twitter มากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การใช้บริการด้านความบันเทิง

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีระดับการใช้บริการด้านความบันเทิงโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่ใช้บริการด้านความบันเทิง พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีระดับการใช้เว็บไซต์ Sanook และ Kapook แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปลายจะใช้เว็บไซต์ Sanook มากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ในทางตรงกันข้ามพบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะใช้เว็บไซต์ Kapook มากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีระดับการใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูลโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่ใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีระดับการใช้เว็บไซต์ Google และ Yahoo แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะใช้เว็บไซต์ทั้งสองประเภทมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

อภิปรายผล

1. พฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น

การเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ต

จากผลการวิจัยพบว่า ช่องทางในการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตที่นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นสามารถเข้าถึงได้มากที่สุดก็คือ บ้านพัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น Office of Communications (Ofcom) (2008) ได้ศึกษาการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตของเยาวชนในประเทศอังกฤษและ Australian Communications and Media Authority (2008) ศึกษาการเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตของประชากรในประเทศออสเตรเลียและพบว่า บ้านเป็นช่องทางหลักในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

บ้านที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตด้วยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงหรือบรอดแบนด์ มีแนวโน้มจะใช้อินเทอร์เน็ตสูงกว่าการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบใช้สาย โดยในประเทศออสเตรเลียสัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านสูงถึง 80% และที่ประเทศอังกฤษมีสัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านของเยาวชน 73%

จากการที่นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นสามารถเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตได้จากบ้านพัก สะท้อนให้เห็นความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการส่งเสริมการใช้งานอินเทอร์เน็ตในระดับครัวเรือน ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีบรอดแบนด์ที่อำนวยความสะดวกให้การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (Digital Divide) (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2552) ทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้ทันทั่วถึง ซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอาจจะมีเนื้อหาไปในทิศทางที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม หากเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นนักเรียนชาตวิจรรณญาณในการเลือกรับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็อาจจะทำให้เกิดผลเสียต่างๆ ที่กลายเป็นปัญหาสังคมติดตามมาได้ ดังนั้นการป้องกันจึงควรเริ่มต้นที่สถาบันครอบครัวอันเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กที่สุดแต่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้าได้ตามกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) (สนธิ สมัคการ, 2545) ซึ่งในการนี้พ่อแม่ควรมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสอดส่อง ดูแล และให้คำแนะนำในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีวิจรรณญาณเพื่อให้บุตรหลานรู้เท่าทันภัยที่อาจแฝงมากับสื่ออินเทอร์เน็ต และขณะเดียวกันก็สามารถพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในโลกออนไลน์

ระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต

สำหรับระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นนั้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นใช้อินเทอร์เน็ตประมาณ 3-4 ชั่วโมงต่อวันซึ่งนับว่าเป็นระยะเวลาที่พอเหมาะไม่เข้าข่ายของการพัฒนาไปสู่ “โรคติดอินเทอร์เน็ต” (Internet Addiction

Disorder: IAD) ดังที่ Kimberly Yong (1996) ได้ระบุไว้ว่าเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 5 ชั่วโมงต่อวันมีแนวโน้มจะเป็นโรคติดอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม ACMA (2008) ได้อธิบายไว้ว่าในอนาคตผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตจะใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละวันเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงหรือบรอดแบนด์ ซึ่งยังได้ระบุต่ออีกว่า ประสิทธิภาพหรือระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตมีผลต่อการเสริมสร้างทักษะในการสืบค้นข้อมูลและการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับผลการศึกษาของจินดารัตน์ บวรบริหาร (2548) ที่กล่าวว่าประสิทธิภาพการใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ใช้ตระหนักถึงความเสี่ยงจากการใช้สื่อดังกล่าวและมีความรู้เท่าทันสื่อมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Sachika Muto ที่ระบุว่าระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตไม่ได้เพียงสะท้อนบทบาทและความสำคัญของสื่ออินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันของเยาวชน แต่ยังสะท้อนความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตของเยาวชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตด้วย (Muto, 2004) อย่างไรก็ตาม แม้ระยะเวลาในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตจะเป็นการส่งสมประสิทธิภาพและทักษะในการใช้งาน หากแต่สถาบันครอบครัว และสถานศึกษาพึงสอดส่องดูแล และระมัดระวังไม่ให้เยาวชนใช้อินเทอร์เน็ตเกินพอดี เพราะอาจนำไปสู่โรคติดอินเทอร์เน็ตได้

2. รูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น

รูปแบบการให้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นนั้นสามารถจำแนกเป็น 3 รูปแบบด้วยกัน คือ การให้บริการด้านการสื่อสาร การให้บริการด้านความบันเทิง และการให้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูลซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการใช้งานของผู้ใช้ จากผลการวิจัยพบว่าในการให้บริการด้านการสื่อสาร เว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุด คือ Facebook ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยสถิติดิจิทัลของประเทศไทย ในเดือนกันยายน 2555 ที่ระบุว่าคนไทยใช้ Facebook มากเป็นอันดับที่ 16 ของโลก (วิลาส จำเริญวัฒน์, 2555) ในการให้บริการด้านความบันเทิง เว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมจากนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุด คือ YouTube และในการให้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล เว็บไซต์ที่ได้รับความนิยม

จากนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุด คือ Google การศึกษาเว็บไซต์ที่ใช้บริการแต่ละรูปแบบพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นมีระดับการใช้งานเว็บไซต์ที่ใช้บริการแต่ละรูปแบบแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ในการใช้งาน โดยการใช้บริการด้านการสื่อสารพบว่าใช้ Facebook เพื่อการสื่อสารในระดับมาก การใช้บริการด้านความบันเทิง พบว่าใช้ YouTube เพื่อความบันเทิงในระดับมาก และการใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล พบว่าใช้ Google เพื่อการค้นคว้าข้อมูลในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวิลาส จำเริญวัฒน์ (2555) ที่ระบุว่า Google เป็นเว็บไซต์สำหรับการสืบค้นข้อมูลที่ได้รับความนิยมมากที่สุด โดยมีสถิติการใช้งานถึงวันละ 19.2 ล้านครั้ง

3. การเปรียบเทียบรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่ใช้บริการแต่ละรูปแบบนั้นพบว่ามีการใช้บริการทั้งสามรูปแบบแตกต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงและชายมีระดับการใช้เว็บไซต์ YouTube และ Hunsu ซึ่งเป็นการใช้บริการด้านความบันเทิงแตกต่างกัน โดยเพศชายจะใช้เว็บไซต์ YouTube มากกว่าเพศหญิง แต่ในทางตรงกันข้ามเพศหญิงจะใช้เว็บไซต์ Hunsu มากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Office of Communications (Ofcom) ที่ระบุว่าเพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเลือกรับสื่อแตกต่างกันโดยเพศหญิงจะสนใจสื่อที่กระตุ้นหรือส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์มากกว่าเพศชาย (Ofcom, 2008) และเมื่อพิจารณาถึงการใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูลนั้นพบว่า เพศหญิงและชายมีระดับการใช้บริการเว็บไซต์ด้านการค้นคว้าข้อมูลโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เพศหญิงและชายมีระดับการใช้เว็บไซต์ Siamguru และ Hotbot แตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะใช้ Siamguru และ Hotbot มากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาที่ได้กล่าวว่าเพศที่แตกต่างกันย่อมมีแรงจูงใจและความสนใจที่แตกต่างกัน (กิตติ กันภัย, 2551)

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีรูปแบบการใช้บริการบนสื่ออินเทอร์เน็ตโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่ใช้บริการ

แต่ละรูปแบบนั้นพบว่ามีการใช้การให้บริการทั้งสามรูปแบบแตกต่างกัน กล่าวคือ **การให้บริการด้านการสื่อสาร** นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีระดับการใช้บริการเว็บไซต์ด้านการสื่อสารไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่ใช้บริการ พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีระดับการใช้เว็บไซต์ twitter แตกต่างกัน โดยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จะใช้เว็บไซต์ twitter มากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่ง ACMA ได้ อธิบายว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะเปิดรับสื่อที่มีความหลากหลาย มากกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำ และมักจะเปิดรับสื่อด้วยวัตถุประสงค์อื่นๆ นอกเหนือจากการเปิดรับสื่อเพื่อความบันเทิง เช่น ติดตามความเคลื่อนไหวของ เหตุการณ์ต่างๆ รับทราบข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น (ACMA , 2008)

การให้บริการด้านความบันเทิง พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและตอนปลายมีระดับการใช้บริการเว็บไซต์ด้านความบันเทิงโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่ใช้บริการ พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีระดับการใช้บริการด้านความบันเทิงจาก เว็บไซต์ Sanook และ Kapook แตกต่างกันโดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปลายจะใช้เว็บไซต์ Sanook มากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ใน ทางตรงกันข้ามพบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะใช้เว็บไซต์ Kapook มากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ACMA ที่ได้กล่าวว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ต ที่แตกต่างกัน (ACMA, 2009)

การใช้เว็บไซต์เพื่อการค้นคว้าข้อมูล นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายมีระดับการใช้บริการเว็บไซต์ด้านการค้นคว้าข้อมูลโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงเว็บไซต์ที่ใช้บริการ พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีระดับการใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูล จากเว็บไซต์ Google และ Yahoo แตกต่างกัน โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นจะใช้บริการด้านการค้นคว้าข้อมูลจากเว็บไซต์ทั้งสองมากกว่านักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. ข้อค้นพบที่น่าสนใจ

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับการใช้บริการเว็บไซต์ Google และ Yahoo เพื่อการค้นคว้าข้อมูลประกอบการเรียนการสอนมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่ง Sachiko Muto (2004) ได้อธิบายไว้ว่า ปัจจุบันเด็กเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใหม่ๆ ตั้งแต่อายุน้อย ทำให้เกิดความคุ้นเคยและสามารถพัฒนาทักษะในการใช้สื่อใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็วตามพัฒนาการทางสมอง เด็กและเยาวชนยุคใหม่จึงมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต (Internet Savvy) ซึ่ง ACMA (2008) ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่าประสบการณ์ในการใช้ สื่ออินเทอร์เน็ตมีผลต่อระดับการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยประสบการณ์ที่มากขึ้นส่งผลต่อระดับการใช้งานที่สูงขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นไปได้ว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในปัจจุบัน มีโอกาสในการเรียนรู้การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตตั้งแต่เด็ก เพราะเติบโตมาพร้อมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงส่งผลให้มีความคุ้นเคยและมีพฤติกรรมการใช้บริการบางรูปแบบบนสื่ออินเทอร์เน็ตสูงกว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ยิ่งไปกว่านั้น จากการริเริ่มโครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย (One Tablet Per Child) ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของเด็กวัยเรียนให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายของโครงการฯ เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยเห็นว่าเป็นวัยที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว (โครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย, 2555) ย่อมส่งผลให้นักเรียนไทยสามารถเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตตั้งแต่อายุน้อย และมีแนวโน้มจะน้อยลงเรื่อยๆ ดังที่ชาญวิทย์ พรนภดล (2550) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มจะอายุน้อยลงเรื่อยๆ ผลการวิจัยนี้จึงสะท้อนให้เห็นความพร้อมนักเรียนไทยในการเรียนรู้สื่ออินเทอร์เน็ตตั้งแต่อายุน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตได้จากบ้านมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น และคณะทำงาน ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนควรมีนโยบายเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ภายในครอบครัว ตลอดจนปลูกฝังและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการสอดส่อง ดูแลและให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตแก่บุตรหลาน

2) จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ได้ใช้อินเทอร์เน็ตทุกวันเพื่อการสื่อสาร ความบันเทิงและค้นคว้าข้อมูล แต่อย่างไรก็ตาม เว็บไซต์เพื่อการสื่อสารและความบันเทิงที่นักเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่นใช้มากที่สุด ได้แก่ Facebook และ YouTube ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็น สื่อที่ยากต่อการควบคุม จึงทำให้ผู้ใช้สามารถที่จะสื่อสารเนื้อหาความต่างๆ ได้ตามใจ ทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ดังนั้นศูนย์พัฒนาทักษะการเรียนรู้ไอซีทีขอนแก่น ภายใต้การดูแลของเทศบาลนครขอนแก่น ควรมีการประชาสัมพันธ์ จัดอบรมและ จัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียน ซึ่งเป็นผู้ใช้ (มีบทบาทเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร) ได้ใช้วิจารณญาณในการ สื่อสารผ่านช่องทางดังกล่าว นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาควรมีการบูรณาการ สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะ Facebook ซึ่งเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูงสุด ในกลุ่มนักเรียนมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นการปลูกฝังค่านิยม ในการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารระหว่างกันและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างผู้เรียน (Sharing Community)

3) จากผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันนี้นักเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่นจำนวนมากเลือกที่จะค้นคว้าข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษา จากสื่ออินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะ Google ซึ่งเต็มไปด้วยข้อมูลจำนวนมากทั้งที่ ผ่านการกลั่นกรองและไม่ได้ผ่านการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญ หากเยาวชนไม่มีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาอย่างละเอียดถี่ถ้วน ก็จะทำให้ไม่สามารถนำข้อมูล

ที่ได้เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ยิ่งไปกว่านั้น ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ บนสื่ออินเทอร์เน็ตอาจทำให้เยาวชนเพิกเฉยต่อการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนการอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของข้อมูลและส่งผลต่อการละเมิดสิทธิทางปัญญาได้ ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรมีนโยบายเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับความถูกต้องและการเลือกใช้ประโยชน์ของข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์ สังเคราะห์และอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ได้ ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนมีจริยธรรมในการใช้สารสนเทศบนสื่ออินเทอร์เน็ต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการทําวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับประถมศึกษาและในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป
- 2) ควรทําการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของเยาวชนไทย
- 3) ควรมีการทําการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเพื่อหาแนวทางในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสำหรับเยาวชน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักบริหารการวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่นและได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยนี้จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี อายวัฒน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.กุลธิดา ท้วมสุข ประการสำคัญงานวิจัยนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณาจารย์และนักเรียนจากสถาบันการศึกษาในเทศบาลนครขอนแก่น ได้แก่ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน โรงเรียนกัลยาณวัตร โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย โรงเรียนขามแก่นนคร และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **ข้อมูลสถิติด้านการศึกษา**. ค้นข้อมูล 14 เมษายน 2556, จาก http://www.moe.go.th/data_stat/
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติ กันภัย. (2551). **จิตวิทยาการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: เจริญบุญการพิมพ์.
- โครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย. (2555). **โครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย**. ค้นข้อมูล 14 เมษายน 2556, จาก <http://www.otpc.in.th/aboutus.html>
- จินดารัตน์ บวรบริหาร. (2548). **ความรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ต การประเมินความเสี่ยงและพฤติกรรมป้องกันตัวเองของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชเนตตี สยนานนท์. (2555). **พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**.
- ชาญวิทย์ พรณภดล. (2554). **บทวิเคราะห์สถานการณ์เด็กติดเกม**. ค้นข้อมูล 14 เมษายน 2556, จาก <http://www.healthygamer.net/download/academic/9461>
- เทศบาลนครขอนแก่น. (2555). **คำแถลงการนายกเทศมนตรี**. ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2556, จาก <http://center.kkmuni.go.th/>
- น้องนุช ศักดินาเกียรติกุล. (2547). **พฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้งานอินเทอร์เน็ต และนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- บุษบา ประกอบธรรม. (2552). พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา การติดต่อสื่อสารและบันเทิงที่มีผลต่อช่วงเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *BU Academic Review*. 8(2), 56-68.
- ปิยะ ตันทวีเชียร. (2555). รายงานผลสถิติการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย 2555. ค้นข้อมูล 14 เมษายน 2556, จาก <http://www.it24hrs.com/2012/thailand-internet-user-2011/>
- มนต์ชัย ศรีเพชรน้อย. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เลอสร ธนสุกาญจน์ และคณะ. (2541). กฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ต ในประเทศไทย: กรอบข้อเสนอแนะและการควบคุมดูแลการให้บริการ. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- วิลาส จำเริญวัฒน์. (2555). สถิติดิจิทัลประเทศ ประจำเดือนกันยายน 2555. ค้นข้อมูล 14 เมษายน 2556, จาก <http://www.it24hrs.com/2012/thailand-digital-statistic-internet-user/>
- สถาบันวิจัยเอแบคโพล. (2550). ผลสำรวจความคิดเห็นและพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเยาวชนไทย. ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2556, จาก <http://www.abacsimba.au.edu/project.html>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). สถิติเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2556, จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/technology.html>
- Australian Communications and Media Authority. (2008). *Telecommunications Today*. Melbourne: Communication Publishing.
- _____. (2009). *Digital Media Literacy in Australia: Key indicators and research sources*. Melbourne: Australian Communications and Media Authority.

- ICT Data and Statistics Division, International Telecommunication Union.
(2013). **The world in 2011: ICT facts and figures**. Retrieved July
5, 2013 from [http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/
facts/ICTFactsFigures2013.pdf](http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/facts/ICTFactsFigures2013.pdf)
- Muto, S. (2004). Youth and media. **Young consumers**. (Quarter 4), 37-43.
- Office of Communications. (2008). **Media literacy audit: Report on UK's youth
media literacy**. Retrieved August 1, 2012 from [http://stakeholders.
ofcom.org.uk/market-data-research /media-literacy/](http://stakeholders.
ofcom.org.uk/market-data-research /media-literacy/).
- Yamane, T. (1967). **Statistics: An introductory analysis**. 2nd ed. New York:
Harper.
- Yong K. (1996). Internet addiction: The emergence of a new clinical
disorder. **CyberPsychology Behavior**. 1(3), 237-244.